Anul II. — Nr. 10. Ianuarie 1937.

INSEMNĂRI SOCIOLOGICE

Apar odată pe lună.

Director: TRAIAN BRĂILEANU,
profesor de Sociologie la Universitatea din Cernăuţi.

CUPRINSUL

ARTICOLE

REDACŢIA: Cernăuţi, str. General Berthelot 5.
ADMINISTRAŢIA (Profesor Constantin Zoppa): Cernăuţi, str. Baltinester 15.
Abonamentul pentru 1 an . . . . Lei 60
Exemplarul . . . . „ 5

Tipografia Mitropolitul Silvestru, Cernăuţi.

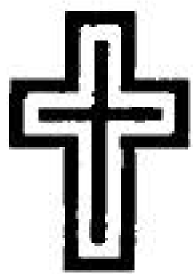
REVISTA CĂRŢILOR

Emilian Vasilescu — Interpretarea sociologică a religiei şi moralei.
P. Andrei — Sociologie Generală.
Alexandru Olteanu — Contele Ştefan Tisza şi chestiunea romînească.
Vasile Plăvan — Boabe de lacrimi.
E. Ar. Zaharia — Marathon.

REVISTA REVISTELOR

Iconar, II, 4, Decemvrie 1936.
Ţara Şipeniţului, An. I. No. 3.
Gînd romînesc, An. IV, Dec. 1936.
Arhiva pentru ştiinţa şi reforma Socială, An. XIII 1936.
Revue Internationale de Sociologie, An. 44, No. XI—XII, Noemvrie—Decemvrie 1936.

Fiecare număr va avea cel puţin 32 pagini.
Manuscrisele nu se înapoiază.

Au căzut pe frontul Madridului luptînd în rîndurile armatei naţionaliste

Ion I. Moţa

Comandant legionar al Bunei Vestiri,
Vicepreşedinte al Partidului
„Totul pentru Ţară",
Preşedinte de onoare al U. N. S. C. R.

şi

Vasile Marin

Comandant legionar,
Şeful organizaţiei Capitalei

Aducem cel mai pios omagiu amintirii acestor eroi.

Nicio jertfă nu ne va fi prea mare pentru a îndeplini gîndul lor.

ANUL II. Nr. 10. Ianuarie, 1937.

Insemnări Sociologice

Director: TRAIAN BRĂILEANU,
profesor de Sociologie la Universitatea din Cernăuţi.

In făgaşul istoriei

I.

Mişcările naţionaliste de după războiu, din toate ţările europene, îşi legitimează şi justifică acţiunea şi cu *necesitatea de a îndrepta viaţa naţiunilor iarăş în făgaşul istoriei*, din care marxismul se străduise în cursul secolului al XIX-lea să le scoată pentruca, în sfîrşit, revoluţia mondială să le arunce pentru vecie în prăpastia materialismului economic fără istorie.

Dar duşmanii naţionalismului, demagogii democraţi, precursori ai comunismului, susţin că afirmaţia de mai sus nu este nici ea altceva decît o formulă demagogică aruncată în luptele de partid pentru a capta massele electorale. Adevăratele cauze, zic ei, sunt tot de natură economică. Aşa la noi liberalii, ţărăniştii şi toţi democraţii, oricum s'ar numi ei, cred într'o singură putere care poate mişca sufletul omenesc: cea a banului. Aşa, curentul naţionalist s'a născut, după părerea lor, numai din cauze economice; în primul rînd şomajul tineretului intelectual ar explica violenţa mişcărilor. Dacă toţi tinerii absolvenţi ai şcolilor superioare ar putea fi plasaţi în funcţiuni retribuite de Stat sau în întreprinderi particulare, mişcarea naţionalistă s'ar potoli. In primul rînd democraţii se gîndesc la mişcarea legionară, considerată de ei „primejdioasă ordinei publice".

Dar să explicăm noi explicaţia lor Politicienii democraţi, în marea lor majoritate, sunt oameni parveniţi la posturi de conducere împinşi de interese materiale, de tendinţa de a se îmbogăţi prin politică, de a intra în consiliile de administraţie ale marilor şi micilor întreprinderi financiare şi industriale. Abili în intrigile de club, în răscolirea masselor prin făgădueli exagerate pentru a cîştiga voturile, cinici şi fără scrupule în alegerea mijloacelor pentru înlăturarea şi întrecerea concurenţilor, ei nu-şi pot imagina că ar putea exista alte motive sufleteşti pentru acţiunea politică decît căpătuirea, îmbogăţirea repede şi

fără muncă. Deci explicarea lor trebue să rămînă pe planul intereselor materiale, economice. Intrînd flămînzi în politică pentru a se satura, saturîndu-se nu pot înțelege că alții ar putea face politică din alte motive, deoarece termenul de „politică" înseamnă în mintea lor: umplerea buzunarelor prin demagogie electorală și abilitate în intrigi de club.

Naționaliștii însă (de pretutindeni, la noi legionarii) au înțeles că criza economică, dezorganizarea economică a națiunilor (cu urmările ei: șomaj, luptă de clase, anarhizare și bolșevizare) nu este decît un aspect al destrămării comunității naționale în toate funcțiunile ei, că ea este unul din numeroasele simptome ale ieșirii națiunilor din făgașul istoriei. De aci deducția rațională că acțiunea de reorganizare trebue să cuprindă toată viața comunității și nu se poate mărgini la încercări de reforme într'un domeniu sau altul unde simptomele de criză s'ar manifesta mai puternic.

Legionarii au înțeles deci, ca și naționaliștii din alte țări, că numai o reformă totalitară, cuprinzînd toată viața comunității, poate opri dezagregarea ei. Dar, de unde a izvorît oare această înțelegere, această intuire a primejdiei și cine a dat expresie clară noilor imperative politice, prinse subt denumirea de „naționalism integral", obiectivat la noi în organizația legionară?

II.

Insemnăm mai întîiu, pentru răsturnarea definitivă a „explicației" democratice, că mișcarea naționalistă a tineretului nu a început în timp de criză economică și șomaj intelectual. In anul cînd au început „mișcările studențești", 1922, nici vorbă nu era de criză și șomaj. Scînteia care a desprins mișcarea studențească și care mai tîrziu a făcut să se aprindă flacăra idealului legionar a țîșnit din ciocnirea reprezentanților duor comunități dușmane pe un teren unde se pregătește și se lămurește prin discuții drumul istoriei națiunilor civilizate. *Acest teren este Universitatea*, locul de concentrare a spiritualității națiunilor, locul de închegare a ideologiei elitelor naționale. In Universități și prin Universități au luat ființă comunitățile naționale europene, ca unități spirituale: morale, religioase, culturale, ca unități politice și economice în sfîrșit, cari, acestea din urmă, reprezintă mlădierea și supunerea substratului material la aspirațiunile și năzuințele spiritului.

In Universitățile noastre romînești, din Iași, București, Cluj, Cernăuți, fiii, nepoții și strănepoții celor ce au luptat, au gîndit, au muncit și au murit pentru închegarea unei comunități romînești indestructibile, s'au trezit în fața unui tineret străin de neamul și legea comunității romînești, manifestînd năzuințe opuse aspirațiunilor neamului nostru, propagînd idei menite să distrugă solidaritatea romînească, să ațîțe ura între clasele sociale romînești, să deslănțue revoluția comunistă pentru a dărîma tot ce spiritualitatea romînească a creat ca valori în cursul secolelor, pentru a răsturna normele morale și credința în Dumnezeu, pregătind astfel prăbușirea spiritului în prăpastia poftelor și pornirilor animale.

Acuma problema nu se mai punea, ca înainte vreme, din punct de vedere teoretic. Nu mai era vorba de a discuta dacă încetățenirea jidanilor prezintă o primejdie sau nu; dacă deosebirea de rasă și religie ar trebui sau n'ar trebui să fie o piedică pentru emanciparea politică a jidovimii; dacă toleranța în chestiuni religioase este sau nu este un postulat și un criteriu al civilizației. Teoreticește problema fusese rezolvită la noi în defavorul jidanilor. Cei mai iluștri conducători politici și spirituali ai neamului romînesc au arătat primejdia de moarte a iudaismului pentru comunitatea romînească, au demonstrat imposibilitatea asimilării lor, au cerut măsuri pentru oprirea imigrării și încetățenirii lor în massă. In practică însă democrația a capitulat în fața puterii iudaismului internațional. Dar nu numai că a trebuit să accepte din punct de vedere formal și legal încetățenirea jidanilor și scutul lor ca minoritrte națională, dar a fost înfrîntă, în politica internă, de marea finanță jidovească și a fost aservită tendințelor imperialismului iudaic internațional. Democrații au fost prinși în clește din două părți: de francmasonerie pe de o parte și de comunism pe de altă parte. Deși împotriva comunismului ei se apără încă cu îndîrjire, totuș lațul aruncat în jurul gîtului lor de masonerie se strînge tot mai mult. Și masoneria ar fi terminat de mult cu acești oameni, dacă n'ar avea încă nevoie de ei pentru înăbușirea legionarismului. De mult s'ar fi deschis porțile temnițelor, dînd drumul puhoiului comunist peste cadavrele democraților strangulați, dacă legionarii n'ar sta pază neclintită, zid puternic de apărare de care s'ar sfărma hoardele barbare.

Așadar timpul discuțiilor trecuse. Tineretul nostru universitar se trezi, după Unire, în fața unui tineret organizat și în-

doctrinat, fanatizat pentru lupta împotriva Statului Romîn, național, creștin și — „burghez". Ori mișcarea comunistă din toată lumea se dovedi a nu fi decît o mișcare naționalistă jidovească, avînd un obiectiv bine definit: dominațiunea efectivă și reală a Jidanilor asupra națiunilor creștine. La noi, invazia nemaipomenită de masse jidovești din toată lumea, precum și apropierea Rusiei sovietice robite și exploatate de jidani, dădură mișcării comuniste chiar dela început caracterul unei primejdii nemijlocite care amenința existența Statul nostru național, abia înfiripat în hotarele sale istorice.

Deaceea *discuțiile* teoretice își pierdură rostul și trebuiră să facă loc *acțiunii*, organizării practice a apărării și rezistenței în fața dușmanilor. Acțiunea însă trebuia să pornească tot din locul unde teoria lămurise drumul acțiunii, arătîndu-i mijloacele potrivite pentru înfăptuirea scopului. Tot din Universitate deci. Intr'adevăr din rîndurile studențimii ieșene se ivi *conducătorul* care organiză întîiul nucleu disciplinat de luptători naționaliști: Căpitanul și primii Legionari.

Evoluția acestei organizații, ascensiunea ei, structurarea și întregirea ei prin elemente educate în aspra disciplină legionară, luptele cari s'au dat pentru a doborî piedicile — toate acestea sunt descrise în Cartea Căpitanului: *Pentru legionari*. Din această carte se desprinde lămurit cum mișcarea legionară a regăsit prin intuiția conducătorului drumul istoriei neamului romînesc, iar cartea însăș a apărut la un loc de popas în acest drum, de unde se deschide priveliștea spre o Romînie scăldată în lumina nouei spiritualități, așezată pe temelii trainice, organizată după principiile eterne ale vieții neamurilor cari își croesc din putere proprie destinul lor istoric în desăvîrșit acord cu istoria omenirii.

Veriga ce leagă mișcarea legionară de ritmul istoriei civilizației europene a fost pusă prin plecarea în Spania a celor opt legionari. Acolo, în Spania, a izbucnit din nou războiul între armatele cari apără creștinismul, temelia civilizației europene, și armata lui Antichrist, armata celor ce l-au răstignit pe Hristos și cari, în ura lor neîmpăcată împotriva Crucii, încearcă a îneca națiunile creștine în foc și sînge. Spania unde s'a născut împăratul Traian și Dacia pe care a creat-o Traian sunt cele două cetăți cari formează punctele de sprijin pentru apărarea civilizației europene. In aceste țări s'au dat din vechime cele mai înverșunate lupte cu popoarele cari încercară să distrugă ceea ce Roma și Biserica creștină clădiseră cu atîtea jertfe.

Ultimii barbari pătrunşi în Europa şi cari n'au fost asimilaţi de cultura latină şi creştină încearcă, după cucerirea Rusiei, să-şi creeze în Spania şi Dacia baze de operaţie pentru cotropirea Europei întregi. Infăptuirea ţintei lor ar însemna întoarcerea naţiunilor europene la barbarie şi primitivism, ar însemna rătăcirea lor din calea istoriei.

III.

Aici e locul să limpezim problema drumului istoriei, să arătăm că nu e vorba de o concepţie mistică şi iraţională, menită numai, după părerea democraţilor atinşi de molima marxismului, să împingă massele la acţiune sau să exprime dorinţe nedeslușite şi utopice ale unor visători fanatici.

Naţiunile intră în istorie cînd se ridică din viaţa animală, determinată, în manifestările ei, numai de trebuinţele instinctive îndreptate spre dobîndirea mijloacelor de trai şi spre satisfacerea instinctului de conservare a speciei. In acest stadiu inteligenţa, raţiunea, spiritul, servesc instinctelor, vieţii organice, trupeşti, materiale. Depăşirea sferei vieţii animale înseamnă răsturnarea acestui raport, adică prin intrarea în viaţa spirituală, trupul e subordonat sufletului, materia e supusă spiritului [1]. Intrarea în sfera spiritualităţii n'ar fi fost posibilă, dacă omul n'ar fi întrevăzut, la început în mod confuz, apoi tot mai lămurit, lumina ce-l chema spre împlinirea destinului său ca fiinţă raţională în stare să înfăptuiască valori eterne prin năzuinţa de a se apropia de izvorul luminii, de Creatorul lumii. Scînteia cunoaşterii lui Dumnezeu a împins neamurile omeneşti pe drumul istoriei, care nu poate fi decît drumul spre cunoaşterea deplină a Lui şi a voinţei Lui.

Acest drum spre Dumnezeu e greu şi anevoios atît pentru individ cît şi pentru popoare şi numai prin străduinţă neobosită se pot învinge greutăţile lui. Pas cu pas au înaintat naţiunile europene pe acest drum spre spiritualitate. Multe au fost rătăcirile şi erorile lor pînă, în sfîrşit, prin creştinism Dumnezeu le-a luminat calea arătîndu-le cum, desăvîrşindu-şi fiecare naţiune fiinţa proprie şi înfăptuind, fiecare în sfera ei, idealul creştin de dreptate şi cooperare, ele pot nădăjdui în mîntuirea întregii omeniri.

---

[1]) Pentru elucidarea acestei probleme vezi şi interesantul studiu al d-lui C. Narly, „Destinul omului" (în *Revista de Pedagogie*, Anul VI 1936. Caetul IV).

Dar, după legile eterne ale firii, ridicarea la spiritualitate şi trăirea în spirit cer luptă neîncetată împotriva materiei pentru a o stăpîni, neîngăduindu-i să devină ea stăpînă, punîndu-se în calea înălţării spiritului spre izvorul luminii, spre Dumnezeu. Aşa în viaţa individuală, aşa în viaţa naţiunilor. Căci istoria naţiunilor, năzuinţa lor spre spiritualitate şi crearea de valori spirituale, se înfăptueşte prin înlănţuirea generaţiilor ce se succed, prin întărirea şi sporirea puterii spiritului, transmiţîndu-se valorile culturale, dela o generaţie la alta, în sînul unei comunităţi naţionale pornită pe drumul istoriei.

Ori, în această strădanie a naţiunilor spre înălţare şi desăvîrşire spirituală, unele au fost aşezate în condiţiuni neprielnice, neputîndu-se descătuşa din lanţurile nevoilor materiale, altele au rătăcit din drumul spre spiritualitate, devenind roabe şi unelte oarbe ale materiei şi întunerecului. Naţiunea jidovească a respins lumina creştinismului şi a renunţat la istorie, la năzuinţa spre desăvîrşire spirituală. Ea s'a pus deacurmezişul istoriei naţiunilor creştine, deoarece ea însăş şi-a pierdut istoria şi înţelesul pentru istorie ca proces de spiritualizare.

Aşa deci, Jidovii, răspîndiţi ca negustori nomazi pe întreg globul pămîntesc şi păstrînd, din ură şi duşmănie faţă de creştinism, mentalitatea de popor primitiv, n'au înţeles şi nu şi-au însuşit din valorile înfăptuite de naţiunile creştine decît pe cele ce reprezintă, în urcarea spre spiritualitate, mijloace tehnice menite să asigure viaţa materială, animală. Dar ei au văzut că aceste mijloace le-ar îngădui să oprească ascensiunea creştinilor spre spiritualitate, le-ar îngădui să-i robească pe creştini şi să devie ei stăpîni ai tuturor neamurilor aşa după cum le făgădueşte religia lor primitivă şi barbară, după care ei se consideră popor ales de Dumnezeul lor să domnească asupra tuturor celorlalte neamuri. Fanatismul şi intoleranţa lor, izvorîtă din această religie barbară, i-a despărţit pentru totdeauna de comunitatea naţiunilor creştine, cari, în ciuda conflictelor şi războaelor pentru asigurarea mijloacelor materiale necesare vieţii, au păstrat şi şi năzuesc a întări conştiinţa de solidaritate întru spiritualitatea creştină, care nu-i dă materiei şi progresului tehnic decît un rol subordonat străduinţelor de înfăptuire a idealurilor universal-umane.

Cunoaştem tulburările produse în viaţa naţiunilor creştine de progresul tehnic şi primejdiile ce au rezultat din aceste tulburări pentru viaţa spirituală a Europei şi ştim cum în aceste

zguduiri sociale au intervenit jidanii pentru a provoca revoluția mondială, răzvrătirea muncitorimii împotriva claselor conducătoare.

Prin răspîndirea teoriei că istoria omenirii este determinată de factorii economici și că, prin urmare, morala, religia, dreptul, literatura și artele sunt fenomene dependente de modul producției enomice, jidanii au năzuit să înlăture orice posibilitate de împăcare între clasele sociale și să organizeze din muncitorii creștini o armată de mercenari hrăniți și plătiți de finanța jidovească și desprinși de toate legăturile cu frații lor de sânge și lege.

Așa au nădăjduit ei să abată pe'ncetul națiunile creștine din drumul istoriei lor, să le pregătească prăbușirea spre animalitate, spre materie, lăsîndu-le numai posibilitatea de a se pune în slujba mașinilor producătoare de bunuri economice și a mașinilor distrugătoare a tot ce a creat spiritul uman.

Iată cum, după această propagandă socialistă-comunistă pregătitoare a revoluției proletare, jidanii crezură că în noua așezare politică a Europei după războiu sunt date condițiuni prielnice pentru a pune sfîrșit *istoriei* națiunilor europene și a înfăptui imperiul satanei, stingînd lumina ce arată omenirii drumul spre dezrobire din cătușele animalității și spre înălțare către cetatea lui Dumnezeu.

Impotriva acestui plan infernal al unor barbari cari au pus mîna pe mijloace de distrugere grozave, s'au ridicat și se ridică naționaliștii din toate Statele civilizate, se ridică în numele creștinității, în numele spiritualității și al civilizației.

Năzuința lor este de a împăca clasele sociale, de a consolida și desăvîrși organizația Statelor naționale în temeiul principiilor eterne ale religiei și moralei creștine și de a încerca o înlăturare a tuturor conflictelor între națiunile creștine, înlesnindu-le astfel colaborarea lor pentru înfăptuirea idealurilor umanității.

Legionarii luptă pentru realizarea păcii creștine, pentru readucerea comunității romînești în făgașul istoriei ei, în cursul căreia mii și mii de eroi și-au dat viața apărînd Crucea lui Hristos. Nu pentru a ne desfăta și îmbuiba noi au murit eroii cari au creat Patria Romînească, nu pentru a ne ucide sufletul în lupanare, nu pentru a sădi în sufletul copiilor noștri pofte animale și convingerea în atotputernicia banului ca mijloc de dobîndire a tuturor bunurilor, ci ei au murit pentru ca prin pilda lor să ne trezească și întărească sufletul întru apărarea spiritualității romînești, latine și creștine.

Spre făgaşul istoriei ne cheamă Patria; intraţi, legionari, în luptă pentru deschiderea drumului spre Dumnezeu, ne îndeamnă Căpitanul; ridicaţi, legionari, ochii spre cer şi rugaţi-vă să ne ocrotească Dumnezeu în focul în care am intrat, pentru ca să ne întoarcem în Patrie şi să fim alături de voi în ceasul cînd duşmanul va încerca să deslănţue furtuna, aşa ne zic camarazii cari luptă în Spania.

Dumnezeu şi Patria, iată cele două făclii cari luminează drumul istoriei naţiunilor creştine. Pentru Dumnezeu şi Patrie au murit cei ce-au întemeiat, apărat şi desăvîrşit Statul nostru, pentru Dumnezeu şi Patrie suntem gata să ne jertfim cu toţii.

IV.

Vor zice marii savanţi şi sociologi obiectivi: asta nu e ştiinţă ci propagandă politică, antisemitism! Mai ales antisemitismul nu le place marilor savanţi şi sociologi obiectivi. Ei privesc lucrurile dela înălţime, fără pasiune. Pentru ei mişcările sociale şi politice se desfăşoară după legi naturale. Totuş, citind *Introducerea* la *Sociologia Generală* a d-lui *P. Andrei*, în care dă răspuns la întrebarea *Ce este Universitatea şi care e menirea ei?* rămînem uimiţi şi uluiţi de felul cum un sociolog tratează problema tineretului nostru. Vom cita aci cîteva locuri.

„Dealtminteri activismul generaţiei noui se prezintă sub forme, care deşi foarte bine distincte, uneori sunt confundate de o parte a opiniei publice. E vorba de *aspectul negativ* şi de cel *pozitiv* în manifestările tineretului. Antisemitismul hitlerist, antiliberalismul italian, antiburghezismul rusesc îmbracă forme violente, distrugătoare, în lupta pe care o dau tinerii. Sunt forme de reacţiune necruţătoare, fără milă şi ... ceea ce e mai ciudat, fără niciun pic de generozitate, cum firesc ar fi să ne aşteptăm dela tineret. In unele ţări însă, generaţia nouă depune într'adevăr şi muncă pozitivă pentru realizarea pe teren a ideologiei sale. Vom cita astfel avîntul Komsomolilor ruşi pentru industrializarea statului sovietic şi realizarea planurilor quinquinale, precum şi munca pe teren a unor organizaţii tinereşti din Germania" (pg. 18). Despre *Komsomol*, autorul vorbeşte mai pe larg (pg. 26), citînd şi un roman al lui *Ilya Ehrenburg* care descrie admirabil tipul Komsomolianului ... „Dacă ne oprim cîteva momente şi asupra tineretului nostru romînesc pe care trebue să-l călăuzim, constatăm că din punct de vedere al formaţiunii sale, el nu se deosebeşte deloc de acela din alte părţi. Mi-e

teamă însă că nivelul cultural și pregătirea generală a tinerilor noștri nu este de acelaș grad cu a celora din alte țări. La noi mișcările tinerimii au fost începute de studenți și o bună bucată de vreme s'au mărginit numai la ei. Mai tîrziu însă s'au amestecat cu ei tot felul de elemente, dintre care unele foarte dubioase. La noi nu putem spune că avem deaface cu o mișcare generală și organizată a unei generații, cu toată aparența de organizare. E o mișcare, despre care nu putem afirma că mai este studențească și nici a tineretului. In al doilea rînd, apariția unei conștiinți politice în tineret nu a mers paralel cu pregătirea intelectuală și științifică, ba încă la noi s'a afirmat aspectul negativ al luptei generației noui. *Nu vedem la tineri munca titanică a Komsomolianilor* [1], iar sala de curs și seminarul nu au viață tînără care să soarbă știința, nu se simte un ideal cald de muncă spirituală, de încordare și speranță. In afară de aceasta, din cauza lipsei de paralelism între rolul, pe care-l revendică tineretul și pregătirea culturală, pe care o are, s'a născut *pretenția*, care nu stă bine tinerilor. Naționalismul tineresc de acum este foarte intransigent și „cîte odată chiar puțin creștin“, cum observă profesorul *Ion Petrovici,* iar xenofobia a îmbrăcat la noi haina antisemitismului. Dacă ne coborîm ceva mai jos pe scara vîrstei și privim cele mai tinere elemente, constatăm o adevărată dezorganizare morală, groaznică și îngrijorătoare pentru viitor. Crime comise de elevi de liceu, jafuri organizate în bande de adolescenți, iată ceva neobișnuit și foarte trist! Din cele cîteva exemple enumerate am văzut că în alte țări tineretul e capabil de eforturi puternice și creatoare datorită unui ideal în care crede și unei concepții de viață. De un *ideal pozitiv*, stăruesc în special asupra acestui caracter „pozitiv“, este nevoie și la noi... (pg. 28).

Dar dece n'o spune autorul pe față: idealul tineretului romînesc ar trebui să fie „Statul țărănesc“ al d-lui Mihalache, în care tineretul s'ar organiza cam în felul Komsomolianilor, cari, după părerea d-lui Andrei și a lui Illya Ehrenburg, au un ideal și la cari vedem o muncă titanică! Cum: d-l Andrei pune comunismul alături de fascism și hitlerism? El n'a auzit nimic de măcelurile din Rusia, de atrocitățile din Ungaria și Spania? S'a întîmplat ceva asemănător în „revoluția“ fascistă și cea național-socialistă? D-l Andrei nu știe nimic despre rolul jidanilor în

[1] Sublinierea noastră.

revoluțiile *comuniste* din Rusia, Ungaria, Germania, Spania? Tineretul nostru universitar n'are un ideal pozitiv? Nu știe să muncească, n'are dragoste pentru carte? D-l Andrei n'a auzit nimic de procese comuniste în cari jidanii și Komsomolienii jidani joacă un rol covîrșitor? Oricît de voluminoasă și erudită ar fi *Sociologia* sa *Generală*, *Introducerea* o scoate din rîndurile cărților de știință obiectivă.

Mi s'a spus că mulți profesori dela Universitatea din Iași sunt țărăniști și chiar mai de stînga. Dar nu mi-aș fi putut imagina ca un sociolog, fie chiar la Iași, să scrie rînduri ca cele citate mai sus și încă într'o lucrare științifică! Constatăm că la București sociologia, chiar cea a sociologilor țărăniști, e mai obiectivă. D-l Gusti evită, ce-i drept, să atingă problema jidovească și comunistă. Dacă ar trata-o în mod obiectiv s'ar supăra prietenii săi politici, dacă ar trata-o pe placul lor și, poate, și pe placul d-sale, s'ar expune la atacuri, iar d-l Gusti vrea să trăiască bine cu toată lumea; dacă ar fi trăit pe vremea lui Galilei și ar fi fost și el astronom, ar fi vorbit de toate stelele, dar n'ar fi amintit nici de soare nici de pămînt; iar în convorbiri particulare cu vreun cardinal l-ar fi desaprobat pe Galilei, căruia însă i-ar fi trimis vorbă printr'un prieten că și el e convins că pămîntul se mișcă.

Nu aprobăm nici această atitudine. Noi cerem în știință obiectivitate desăvîrșită fără considerarea intereselor și ambițiilor personale. Depildă, în problema ierarhiei raselor, nici nu ne trece prin gînd să afirmăm în mod dogmatic inferioritatea rasei negre sau a celei semite, cum nici superioritatea rasei germane. Ci vom întreba: din ce punct de vedere e o rasă superioară față de alta. Sunt germanii mai viguroși, mai inteligenți, mai rezistenți decît alte națiuni, sau decît toate națiunile? Sunt ei mai virtuoși? Dar în ce măsură depinde virtutea de tipul biologic, de rasă? Totașa cu privire la Jidani. Ori din faptul că știința nu poate arăta decît o ierarhie a raselor după criterii bine stabilite, nu rezultă că nu există rase superioare și inferioare! Totastfel știința socială poate demonstra că *credința în superioritatea rasei* din care face parte un grup de oameni, constitue pentru acest grup, în anumite condiții istorice, un mare avantaj în lupta pentru existență împotriva altor grupuri cari n'au sau și-au pierdut încrederea în superioritatea rasei proprii. Prin credința în superioritatea lor ca rasă s'au menținut jidanii în mijlocul unor popoare la cari cunoștiința de rasă nu era încă

trezită și nu constituia un factor de coeziune socială. Cînd însă s'au izbit de „rasismul german" (pe care în mare parte l-au trezit și întărit), ei au fost înfrînți. Dece au reușit să iudaizeze Rusia, dece speră să ne bolșevizeze pe noi ? Pentrucă *rasismului lor fanatic*, Rușii nu i-au opus solidaritatea lor ca rasă, cum nici clasa noastră conducătoare (exemple cei doi sociologi) respinge rasismul ca principiu de luptă împotriva jidanilor, ceeace înseamnă, pentru politica practică, recunoașterea superiorităţi rasei jidovești și capitularea în fața pretențiilor de dominațiune a jidanilor întemeiate pe superioritatea rasei lor.

Dar zicem că cercetînd chestiunea în mod obiectiv, am găsi într'adevăr că Jidanii ne-ar fi superiori în multe privințe, d. ex. în comerț, în avocatură, în medicină și chiar în unele ramuri ale științei. Pentru practică ar rezulta de aci necesitatea urgentă de a scăpa de ei, deoarece cu cît ar fi mai superiori cu atîta ar fi mai primejdioși. Dar ei nu sunt mai superiori. E o legendă răspîndită de cei corupți de banul jidovesc și satisfăcuți în ambițiile lor de organizațiile secrete jidovești (masonerie și comunism). Ei ne sunt superiori în excrocherii și tâlhării, în coruperea autorităților și politicianilor, în comerțul de carne vie și alte îndeletniciri de acest fel rezervate „poporului ales." Deaceea eliminarea lor din comunitatea romînească este un imperativ și moral și religios și politic și economic.

Democrații noștrii însă, mai ales cînd sunt sociologi și dialecticieni, fac deosebiri subtile între naționalism constructiv și xenofobie, de pildă. Naționalismul constructiv anume îngădue să stai într'un partid alături de jidani, fie ei chiar comuniști, îngădue să primești locuri în consiliile de adminiștație ale unor întreprinderi jidovești, îngădue să te căsătorești cu o jidancă, sau să ai o metresă jidancă, pe cînd xenofobia nu e constructivă, ci negativă ! Pe aceste principii se reazămă „Statul țărănesc", în care toți jidanii vor fi considerați țărani, iar Romînii vor rămînea xenofobi și antițărăniști.

V.

Dar dacă e vorba să ne războim odată cu sociologii din Iași și București, ar fi păcat să uităm de studiul d-lui *Nicolae Petrescu*, *Tendințele Statului contemporan*, publicat în Convorbiri Literare, LXIX—11—12. D-sa constată că, pe cînd în timpurile trecute Statul era „o instituție oarecum suprapusă societății în cele mai multe țări civilizate, astăzi Statul este supus

societății“. Se vede lucru că noi am scris în zadar *Politica* noastră. Căci și d-l Andrei în Sociologia sa Generală construește o opoziție între *Stat* și *societate*. Ei sunt, se vede, oameni citiți, deoarece în Germania se vorbea de „*bürgerliche* Gesellschaft“ spre deosebire de Stat, care era reprezentat prin *nobilime*. Dedicația sa către Baronul de Zedlitz, pusă în fruntea „Criticii rațiunii pure“, Kant o încheie cu: „al Excelenței Voastre prea umil și plecat servitor Immanuel Kant“ (Ew. Exzellenz untertänig — gehorsamster Diener!). Dece? fiindcă profesorii universitari aparțineau pe atunci „der bürgerlichen Gesellschaft“, pe cînd baronul de Zedlitz elitei politice. Astăzi un țăran nu i-ar scrie așa ministrului Mihalache, iar în viitorul Stat țărănesc îi va zice chiar tovarășe. Pe vremea lui Kant exista o altă structură și ierarhie în „elita socială“, ierarhie determinată pe atunci încă de structura societății feudale. Nici Montesquieu, nici Descartes n'ar fi semnat o dedicație în acest fel, deoarece ei aparțineau elitei politice, care în ierarhia elitelor sociale ocupa primul rang. Dar noi înțelegem ce vrea să spună d-l Petrescu. E vorba anume de lupta pentru supremație, între elita economică și elita politică în Statul modern, cel puțin în acele State unde, prin influența jidanilor marxiști, s'a manifestat tendința de a da elitei economice primatul și conducerea *politică* a societății. Armata trebuia pusă, după părerea marxiștilor, la dispoziția marei finanțe jidovești. Reacțiunea fascistă și național-socialistă a pus capăt acestor pretenții, restabilind primatul elitei politice și eliminînd, prin acest fapt, jidovimea dela conducerea Statului.

In Rusia s'a înfăptuit, prin *exterminarea elitei politice*, întronarea la conducere a jidanilor obsedați de ideea „societății economice“; armata deveni de fapt numai un instrument pentru a asigura prin teroare producția economică, existența „societății“, cum ar zice d-l Petrescu. Nu avem deci în Rusia o socializare a Statului, nici în Italia și Germania o etatizare a societății, ci în Rusia o înlocuire a elitei politice printr'o elită economică, iar în celelalte două țări o revenire la *normal*, o restabilire a ierarhiei normale între elitele societății moderne. Deoarece cîtă vreme, *în constelația internațională*, primează factorul politic, în mod necesar națiunile vor da elitei politice întîietatea, fără ca să fie nevoie de constrîngere și teroare (ca în Rusia), deoarece serviciul militar obligatoriu pentru toți cetățenii deschide oricui drumul spre cariera politică, în temeiul unei pregătiri profesionale și a *meritului personal* (virtuți spe-

cifice ocupaţiunii politice). In democraţia demagogică de azi domneşte haos şi nesiguranţă. Elita socială e nestructurată şi fără ierarhie: un dubălar poate deveni ministru prin votul „cetăţenilor". Şi cetăţean este, în democraţie, şi Cantacuzino şi Kaufmann, adică mai întîiu Kaufmann şi apoi Cantacuzino, mai ales în viitorul Stat ţărănesc.

Se înşeală d-l Petrescu crezînd că fascismul şi naţional-socialismul au creat *tipuri extreme*; dimpotrivă aceste sunt tipurile normale ale Statelor *naţionale* moderne, precum Rusia ne înfăţişează tipul normal al unui Stat creştin încăput pe mîna Jidanilor.

Nu vedem aci nimic metafizic şi extraordinar. Ne-au îmbătat jidanii în sociologie destul cu metafizică şi sofisme. Orice problemă trebuie analizată şi lămurită prin observaţia realităţii. D-l Petrescu mai crede că tipurile extreme nu pot dura lungă vreme; regimul fascist se va prăbuşi după moartea lui Mussolini, cel naţional-socialist după moartea lui Hitler. Adevărat este că totul se transformă în lume. Dar atunci de ce tocmai „democraţia" să dureze şi să nu se transforme în fascism? Şi dece fascismul să nu fie mai durabil decît „democraţia"?

Dar după redemocratizarea „Convorbirilor", trebuia să apară un studiu care să şteargă amintirea celor cîteva zile luminoase ale acestei reviste. Moartea durează — asta e cert. Aşa că ea este starea cea mai normală şi mai democrată. Noi preferim însă să trăim, să luptăm, să înaintăm pe drumul istoriei decît să ne înăbuşim în mocirla democraţiei în care se clocesc jivinele jidoveşti cari vor să ne „socializeze" Statul; preferim să etatizăm noi societatea şi să stîrpim astfel viperele democrate socializante.

VI.

Aşadar subt masca obiectivismului ştiinţific se ascund diferite programe de reformă socială, diferite concepţii şi prejudecăţi subiective, uneori în vădită legătură cu interesele de rasă, clasă, partid etc. ale autorilor, cari, inconştient sau cu intenţie, ne dau în loc de o descriere şi explicare a societăţii aşa cum este, imaginea unei societăţi cum ar dori ei să fie, sau cum corespunde mai bine „formulelor de acţiune" ale partidelor din cari fac parte. Deci, după terminologia lui Pareto, în loc de teorii logico-experimentale, ei ne dau „derivaţii".

Ori, noi ne-am străduit totdeauna să arătăm, că ştiinţa

obiectivă nu poate preconiza idealuri, ci doar că poate arăta puterea idealurilor în determinarea acțiunilor omenești și în închegarea comunităților. Idealul nostru social, al fiecăruia dintre noi, nu poate fi demonstrat ca adevărat sau neadevărat într'un tratat de sociologie oricît de voluminos ar fi. Dar se poate demonstra de pildă lesne prin istorie, veche și contemporană, că o comunitate lipsită de ideal, lipsită de conducători *idealiști*, nu e viabilă. O *națiune* nu poate trăi, dacă membrii ei nu sunt *naționaliști*, dacă elita ei e cosmopolită și umanitaristă.

Tot astfel se poate demonstra că un Stat, o organizație politică, trebue să se întemeieze pe principiul național. N'au existat și nu există State *cosmopolite*, ci doar pe lîngă State naționale omogene, imperii întemeiate pe supremația unei națiuni dominante. Un individ care luptă într'un Stat pentru egalitatea cetățenilor fără deosebire de rasă, limbă, religie etc., aparține sau unei națiuni subordonate din punct de vedere politic, sau, făcînd parte din națiunea dominantă, contribue cu știință sau neștiință, la distrugerea puterii națiunii sale. Dacă o face cu știință, din ambiții sau interese personale sau familiare, e un trădător; dacă o face din neștiință, lăsîndu-se îmbătat de teorii utopice, este un idiot. Ne place să alegem termeni cît se poate de clari, deși uneori s'ar părea că depășim limitele politeței obișnuite în polemici „academice". Dar timpurile sunt așa de tulburi și oamenii atît de pasionați și atît de prinși în vîltoarea luptelor politice, încît adevărul trebue spus în toată cruzimea sa.

Revista noastră, am spus-o, nu face teorie pură. Ea s'a pus în serviciul unui ideal, al idealului tuturor Romînilor cari doresc ca *Statul nostru național* să devie puternic și să poată respinge orice încercare a dușmanilor externi și interni de a-i primejdui existența și ființa. Dar de aci nu rezultă că am fi nevoiți să falsificăm teoria, pentru a dovedi că idealul nostru este cel adevărat. Numai jidanii și sofiștii din slujba lor pretind că știința socială poate demonstra că evoluția societății merge spre dictatura proletariatului și spre organizarea societății comuniste. Această teorie a fost acceptată de jidani ca program politic deoarece corespunde *idealului lor*: dominațiunea poporului ales asupra tuturor neamurilor. Dacă au fost și între creștini teoreticieni cari au crezut în adevărul teoriei marxiste, cu atît mai rău pentru ei și neamul lor. Determinismul economic, care stă la baza marxismului, este, după cum au arătat *Masaryk* și

Pareto, o teorie greşită, unilaterală, dacă se înfăţişează cu pretenţia de adevăr demonstrat. Această teorie poate fi admisă însă în formă ipotetică. Presupunîndu-se, anume, că factorii economici ar varia în mod independent (ar fi o *variabilă independentă*), se poate cerceta cum variază ceilalţi factori sociali în legătură cu factorii economici Dar totaşa se poate alege altă variabilă independentă, d. ex. religia, cercetîndu-se cum variază factorii economici în dependenţă de credinţele religioase (cercetări făcute de *Max Weber*). Din astfel de studii obiective, ştiinţifice, nu se poate desprinde nici un ideal, nicio dorinţă de a reforma societatea într'un fel sau altul. *Dar din ele se pot scoate regule tehnice pentru acţiunea îndreptată spre un ideal*. Teoriile însă cari amestecă ceea ce este cu ceea ce ar trebui sau am dori să fie, cari afirmă că democraţia este *tipul normal* de organizaţie politică, iar celelalte forme sunt extreme, deci anormale, nu sunt teorii ştiinţifice, cum neştiinţifice sunt teoriile cari afirmă că antisemitismul e condamnabil şi rasismul o eroare.

Dar dacă această confuzie, voită sau nevoită, între teorie şi formulă de acţiune este condamnabilă, tot atît de condamnabilă este nesocotirea teoriei ştiinţifice în tehnica socială. Dacă de pildă părinţii şi educatorii nu-şi dau seama că exemplul lor de moralitate, cinste, dreptate — este hotărîtor pentru formarea caracterului tineretului, ei păcătuesc împotriva regulelor tehnice întemeiate pe ştiinţa pedagogiei. Dacă părinţii şi educatorii sunt beţivi, cartofori, desfrînaţi, copiii şi elevii cu greu vor deveni oameni cinstiţi şi de ispravă.

Totaşa şi în politică: pilda de cinste, corectitudine, de jertfă pentru binele obştesc, de dragoste de neam şi ţară, trebue să vie de sus, dela conducători.

O mare eroare este să se afirme: ţărănimea noastră e potrivnică comunismului, deci nu există pentru noi nici o primejdie comunistă. Facem abstracţie de politicianii venali cari s'au înhăitat cu comuniştii şi cărora le place să susţină acest lucru pentru a scădea greutatea acuzaţiunilor ce li se aduc că împing ţara spre revoluţia comunistă. Propagandiştii comunişti ştiu foarte bine că masele se lasă influenţate de idei, de formule cari le făgăduesc o „fericire“ apropiată. Orice idee pusă în circulaţie îşi are efectul ei, influenţează asupra evoluţiei societăţii. *Paul Bureau*, un adept al şcoalei lui Le Play şi Demolins, s'a văzut nevoit, în cursul cercetărilor sale monogra-

fice să modifice metoda de cercetare, dînd factorilor spirituali un rol mai important. Iată raționamentul prin care a ajuns el la această hotărîre (Introduction à la méthode sociologique, Paris 1926, pg. 17/18): „Dacă, îmi ziceam, o zînă atotputernică mi-ar da puterea să schimb acești munți de granit[1]) în zăcăminminte de cărbune sau de cupru sau în bun pămînt arabil, fără îndoială că structura socială a Norvegiei întregi s'ar schimba profund. Dar dacă, pe de altă parte, fără a schimba nimic în configurația geografică, un chimist ar descoperi mîine mijlocul de a utiliza acest granit în combinații susceptibile de a produce forță sau căldură, care n'ar fi încă mai mult adîncimea prefacerilor sociale izvorîte din prefacerea tehnicei economice? In cîteva decade, Norvegia s'ar acoperi cu ateliere și uzine și ar deveni una din cele mai manufacturiere regiuni din Europa. In sfîrșit, mai adăogăm, dacă fără a modifica nici structura geogracă, nici tehnica muncii, o misiune laică compusă din maeștri ai raționalismului francez ar veni să inundeze cu conferințe, broșuri, tractate această populație țărănească, atît de puternic înfiptă în întunecata dogmă luteriană asupra păcatului și mîntuirii, dacă ea ar reuși să convingă pe acești țărani atît de evlavioși, atît de credincioși, atît de tari în credința lor în viața viitoare și în destinul etern al omului, că toate aceste credințe ale lor nu sunt decît miraj și iluzie și că, după expresia d-lui Viviani, s'au stins pentru totdeauna pe cer stele ce nu se vor mai aprinde, nu este oare deasemeni sigur că structura socială a Norvegiei fiordurilor ar fi adînc modificată? Viața aspră și ieremitică pe care o duc acești țărani în nespusa izolare a „gaard"-ului lor le-ar părea repede insuportabilă, în ziua în care doctrinele lor religioase i-ar fi părăsit și în care sublimul cînt al credinței lor ar fi încetat să însoțească sublimele lor meditații asupra vieții, asupra morții și asupra eternității".

Asupra țăranilor noștri a venit, nu o comisie de raționaliști, ci o mulțime de două milioane de barbari cari propagă necredința, desfrîul, revoluția, prin ziare, broșuri, romane, prin graiu viu în contact zilnic cu țăranii, muncitorii, servitorimea dela orașe. Am putea crede că răspîndirea acestor idei a rămas și va rămînea fără efect? Dar care sociologie ar putea tăgădui primejdia ce prezintă pentru comunitatea romînească această ceată de dușmani ai credinței și ai ordinei sociale întemeiate pe morala creștină?

---

[1]) E vorba de cercetări asupra vieții țăranilor din Fiordurile Norvegiei.

Numai politicianii distruşi sufleteşte de propaganda comunistă şi înhămaţi la carul finanţei jidoveşti ar putea tăgădui existenţa acestei primejdii, şi numai sociologi sui generis pot da tineretului nostru ca pildă de urmat pe Komsomolienii ruşi, pe tineretul comunist rus care a pierdut legătura cu trecutul, cu istoria naţiunii lor şi a pierdut şi credinţa în suflet şi Dumnezeu, pentru a se închina înaintea maşinilor şi mai ales înaintea celor ce stăpînesc maşinile.

Noi, legionarii, sociologi şi nesociologi, spunem răspicat tineretului romîn; luaţi-vă pildă dela tineretul legionar; fiţi naţionalişti fanatici, neînduplecaţi; striviţi în germene încercările de a provoca la noi revoluţia comunistă; organizaţi-vă pentru luptă, pentru războiu; nu aşteptaţi să vă surprindă revoluţia nepregătiţi; şi, în sfîrşit, nu-i urmaţi pe aceia cari vreu să vă adoarmă cu pacifism democratic şi cu teorii sociologice umanitariste.

Dar nicidecum şi niciodată nu le vom spune tinerilor şi nici bătrînilor legionari să lovească în Romîni sau să nu respecte autorităţile; vom cere totdeauna studenţilor să fie respectuoşi faţă de profesori, să n'sibă *pretenţia* de a fi ei profesori înainte de împlinirea tuturor condiţiunilor cerute de legi şi regulamente. Dar ei pot avea pretenţia să nu li se impună doctrine politice potrivnice intereselor neamului romînesc şi folositoare duşmanilor Statului naţional romîn. In această sferă a alegerii idealului politic, să facă bine d-nii profesori să-i urmeze pe studenţi, cari nici ei n'au inventat acest ideal, nu l-au primit dela elemente dubioase, ci dela Kogălniceanu, Alecsandri, Eminescu, Conta, A. C. Cuza şi, în primul rînd, dela părinţii lor, cari, oricît de umanitarişti şi ţărănişti ar fi unii din ei, încă n'au deocamdată îndrăzneala să otrăvească şi să ucidă sufletul copiilor lor. Abia la Universitate şi dincolo de Universitate politicianismul democraţiei noastre reuşeşte să deformeze unele caractere slabe. Legionarismul începe însă a pune stavilă şi acestor prefaceri de cuzişti în liberali, ţărănişti, vaidişti, etc.

VII.

Pentru noi, *cei dela „Insemnări Sociologice"*, ştiinţa nu are o *valoare în sine*, ci numai o valoare instrumentală, în funcţie de acţiune. Dela omul de ştiinţă cerem să fie *obiectiv*, *corect* şi *modest*. In secolul al XIX-lea, sofiştii moderni au abuzat peste măsură de prestigiul ştiinţei pentru a sprijini fel de fel de miş-

cări și curente sociale. Să ne amintim numai de *Haeckel* și de toți fizicienii materialiști cari s'au amestecat în luptele politice și religioase dînd sprijin curentelor dușmănoase bisericii, iar mulți sociologi, în toate țările, nu s'au sfiit să susție că sociologia, prin cercetările și descoperirle ei, a demonstrat adevărul „doctrinei socialiste", deci necesitatea de a sprijini mișcările de stînga împotriva „reacțiunii".

Ori, nicio *știință* nu ne poate convinge să ne folosim de rezultatele ei într'un mod determinat. Știința descopere d. ex. fel de fel de materii explosibile, fel de fel de materii colorante, fel de fel de otrăvuri — dar nu ne spune că trebue să le întrebuințăm într'un mod sau altul. Așa și cu sociologia. De aici urmează că un sociolog fiind țărănist sau liberal sau naționalist sau comunist nu poate pretinde că programul partidului său poate fi demonstrat de sociologie ca *adevărat*, deci că ar trebui acceptat de toată lumea *inteligentă*. Cînd se spune: intrați în partidul țărănist, căci din acest partid face parte marele savant și sociolog X, vom întreba: dar ce are de împărțit sociologia cu țărănismul sau cu liberalismul etc.? Deoarece totașa de bine s'ar putea spune: treceți toți la mozaism din care face parte marele fizician Einstein, marele filosof Meyerson, și atîția iluștri sociologi. Dar, ce legătură are fizica, filosofia și sociologia cu mozaismul? Exact aceeaș legătură ca și cu țărănismul. *Dar sociologia poate demonstra că Romînul care vrea ca Statul său național să existe și să se consolideze, nu poate fi nici țărănist, nici liberal, nici comunist — ci numai legionar.* Iar cînd scopul e bine determinat, știința îți pune la dispoziție mijloacele, tehnica pentru asigurarea rezultatului dorit.

Nu e îngăduit deci savantului cinstit și obiectiv să strecoare în sociologie — more iudaico — sugestiuni privind scopul acțiunii, deci o anumită reformă socială, cum o face de pildă *Durkheim* și adepții săi cu privire la *morala laică*, încercînd să arate că știința socială dovedește independența moralei de religie.

Regimul național-socialist din Germania a reacționat în mod radical împotriva sociologiei care, reprezentată înainte în mare parte de jidani și marxiști, alunecase într'adevăr pe panta propagandei politice. Astăzi, în Germania, sociologia a primit chiar alt nume și a fost pusă subt control sever. Și la noi, unii tineri naționaliști și-au manifestat nedumeriri și neîncredere față de sociologie în general, iar alții și-au exprimat bucuria cînd a apărut o revistă cu numele „Sociologie românească". Dar nu

putem împărtăşi nici încrederea unora nici bucuria altora. Sociologia ca ştiinţă obiectivă este ca şi economia politică şi ca şi morala indiferentă din punct de vedere naţional *pînă la punctul unde e vorba de comunitatea de muncă a savanţilor prinsă în mod necesar în comunitatea naţională*. Aşa se vorbeşte cu drept cuvînt de o şcoală matematică franceză şi de o sociologie franceză, engleză etc. Şi aşa ar trebui să existe şi o şcoală sociologică romînească. Dar chiar pentru ca să existe o astfel de şcoală, sociologia romînească trebue scoasă de subt orice influenţă a partidelor politice şi tendinţelor de reformă socială. Dacă ar fi aşa, nu s'ar fi întîmplat de pildă ca în Sociologia generală a d-lui Andrei numele lui *V. Contă* şi cel al lui *A. C. Cuza* nici să nu fie amintite, deşi fără îndoială ei au dat contribuţii importante pentru lămurirea unor probleme sociologice.

Problema, dacă un profesor de sociologie trebue sau nu trebue să facă politică şi ce fel de politică, n'are legătură nemijlocită cu ştiinţa sa. Ea face parte din problema generală, dacă un profesor universitar trebue sau nu trebue să facă politică, fie el fizician, sociolog, istoric sau jurist. Despre această problemă am mai scris şi vom mai scrie.

Aci notăm numai că un profesor Romîn trebue să aibă un ideal social şi politic bine lămurit şi care trebue să corespundă năzuinţelor comunităţii naţionale din care face parte. Dacă idealul său e în contradicţie cu idealul naţional, el nu este romîn şi deci nu poate fi *profesor*, adică *educator* al tineretului romînesc. El poate fi mare savant, european, internaţional, mondial, — dar nu poate fi considerat ca profesor romîn, ci doar ca politician romîn, cum sunt atîţia politicieni cari n'au niciun ideal sau un ideal adaptat intereselor lor personale. In concluzie: un *profesor universitar romîn*, dacă face politică, nu poate fi decît legionar, năzuind a-şi dobîndi în Legiune locul ce i se cuvine după *activitatea sa politică* practică.

VIII.

Am arătat deci pe larg cari sunt obiecţiunile ce au fost aruncate în drumul mişcării legionare pentru a zădărnici acţiunea ei menită să readucă politica romînească în făgaşul istoriei. Dar trebue să mai răspundem celor ce, în lipsa altor argumente, aduc legionarilor învinuirea că „lovesc în Romîni“ în loc să lovească în duşmanii neamului nostru. Se arată, mai ales, că

mişcările studenţeşti din trecut erau ce-i drept mişcări „antisemite", dar explicabile într'o ţară cu atîţia jidani, nu erau însă mişcări *politice*. „Cuzismul" deci nu reprezenta o primejdie pentru ordinea publică, nu era un curent „extremist", nu ameninţa democraţia şi regimul partidelor politice, nu primejduia *libertăţile constituţionale*, atît de dragi politicianilor demagogi şi jidanilor. Mayer Ebner, teoreticianul imperialismului iudaic dela noi, scrie (într'un articol din „Ostjüdische Zeitung", intitulat „Problema studenţească a Romînilor" [1]): „Noi Jidanii ne văităm amar că nu avem o clasă ţărănească, dar în schimb un proletariat intelectual, şi din soarta noastră, din mizeria noastră ar trebui guvernanţii să tragă învăţături. Nu e bine să-l înstrăinezi pe ţăran de brazdă. Ca orăşean şcolit supranumerar el îşi pierde sprijinul şi devine o primejdie pentru Stat, care va trebui să se apere de naţional-socialismul romînesc apărut în forma „Gărzii de fier".

Adevărata primejdie pentru ordinea sau — desordinea existentă nu este anume cuzismul cu fruntea tîmpă (engstirnig), ci „Garda de Fier" care şi-a pus ţinte mai cuprinzătoare şi pentru care problema jidovească nu este decît un punct şi un *mijloc*".

Acestea rînduri le-a scris conducătorul spiritual al tineretului jidovesc *în Iunie 1933*. Să le descifrăm. Jidovii au un proletariat intelectual foarte numeros. Şi e natural să-l aibă, deoarece n'are o clasă ţărănească Acest proletariat trebueşte plasat. In *desordinea* actuală acest lucru nu e posibil, dat fiind că ea îngădue afluenţa fiilor de ţărani la şcoli şi formarea unui proletariat intelectual romînesc, care reprezintă o primejdie pentru ordinea ce o vor jidanii şi în care toate posturile menite intelectualilor vor trebui ocupate prin şomerii jidani. Aşa dar *Statul* trebue să ia măsuri de cu bună vreme împotriva „Gărzii de Fier" pentru a împiedica înfăptuirea unei ordine în care şomerii intelectuali romîni să le ia locurile jidanilor! Adică: şomerii intelectuali jidani (toţi comunişti şi activînd pentru viitoarea ordine comunistă!) nu sunt o primejdie pentru „Stat", ci numai cei romîni sprijiniţi de „Garda de Fier". Dar al cui e „Statul" despre care vorbeşte Mayer-Ebner? Se vede că al jidanilor — deoarece în Decemvrie 1933 „Garda de Fier" a fost desfiinţată,

---

[1]) Acest articol ar trebui publicat în traducere: Mayer Ebner crede anume că tineretul romînesc ar trebui lăsat la brazdă, pentruca să poată fi plasat proletariatul intelectual jidovesc!

şi „Statul" a luat toate măsurile ca afluenţa ţăranilor la şcoli să scadă cit se poate de mult. In schimb licee particulare jidoveşti funcţionează într'un număr extraordinar — cu autorizaţia Statului (lor?) pentru a spori numărul şomerilor intelectuali jidani cari luptă pentru viitoarea ordine definitivă în „Stat."

Dar dece „cuzismul" nu-i mai neliniştește pe jidani, dece oare, în 1933, ei dădură poruncă guvernanţilor noştri să desfiinţeze „Garda de Fier", nedînd atenţie cuzismului, împotriva căruia înainte vreme ţipau în gura mare? Deoarece în 1933 mişcarea revoluţionară jidovească ieşise ea însuş din „faza cuzistă". Ea ajunsese la o consolidare a organizaţiei care nu mai trebuia să se teamă de „cuzism". Aci nu e vorba se'nţelege de doctrina d-lui A. C. Cuza, ci de puterea reală pe care o reprezenta organizaţia sa şi de metodele acestei mişcări aplicate în „combaterea primejdiei jidoveşti".

Indată după Unire, jidanii nădăjduiau la noi să înainteze treptat la dictatura proletară, trecînd mai întîiu prin socialismul-democrat. Grigorovici—Pistiner—Moscovici—Flueraş etc. intrară în acţiune, începură să organizeze muncitorimea, aranjară greve demonstrative, serbări de 1 Mai, după toate regulele socialiste. Jidanii, de la noi şi de pretutindeni, sprijineau aceste mişcări, împingînd tot mai spre "stînga". Guvernele noastre au procedat, la rîndul lor, după regulele democratice; i-au domolit pe şefii socialişti înlesnindu-le un traiu burghez, chiar foarte burghez, iar contra demagogilor mai mici au aplicat alte mijloace de convingere. Neplăcută le era obrăznicia şi intransigenţa jidovească nutrită şi de organizaţiile lor din străinătate şi susţinută mai ales de nădejdea în sprijinul viitor al Rusiei sovietice. Pentru potolirea obrăzniciei jidoveşti, guvernele organizau cîte o demonstraţie „cuzistă" (cea dela Oradea a rămas de pomină). Dar chiar în cursul desfăşurării acestor ciocniri s'a arătat pînă la evidenţă *superioritatea* mereu crescîndă a organizaţiei jidoveşti faţă de metodele „cuziste", cari erau bune poate în faza grevelor şi demonstraţiilor socialiste, dar cu desăvîrşire neputincioase în faza nouă în care intrase politica jidovească — anume cea comunisto-masonică. Prin masonerie ei puseseră mîna pe conducătorii Statului, iar prin comunism ei începură să pregătească lovitura hotărîtoare; socialismul fu scos din circulaţie şi vegetează doar pe tăcute în jurul ministerului muncii (dacă n'a evoluat chiar şi aci mai spre stînga). In acelaş timp încetă şi acţiunea cuzismului. Ceeace mai rămase din organizaţia politică

cuzistă se contopi cu democrația noastră „națională", care ocupă astăzi pozițiunea de „centru" între extrema stîngă și extrema dreaptă, anunțînd lumea că luptă împotriva tuturor extremismelor — dar respectă instituția (se vede că arhidemocratică) a francmasoneriei în care s'au refugiat și activează toți jidanii comuniști pentru a îndrepta acțiunea „Statului" mai ales împotriva extremismului de dreapta, sperînd că experimentele politicei *externe* vor rezolvi în timp apropiat problema stîngei jidovești. Partidul țărănist așteaptă doar clipa prielnică....

Din această constelație a forțelor antagoniste, determinată în primul rînd de ofensiva comunismului jidovesc (unit cu francmasoneria) a rezultat situațiunea grea a naționaliștilor romîni grupați în Legiune și partidul „Totul pentru Țară". *Lupta lor e îndreptată împotriva comunismului și numai a comunismului.* Ei nu sunt revoluționari; ei sunt conservatori, tradiționaliști; ei sunt împotriva deslănțuirii războiului civil, împotriva luptei între clase sociale; ei sunt creștini, regaliști convinși.

Ori vrînd să lovească în comuniști (cari dealtminteri au trecut la ofensivă prin asasinate), legionarii se izbesc de romîni, de „democrații" romîni trimiși de jidani în lupta împotriva legionarilor. Dela jandarmul din sat pînă la Sadoveanul din București, legionarii întîlnesc totdeauna pe Romînul care scutește cu trupul său pe jidanul comunist. Așa de strîns sunt îmbrățișați și așa de mare grijă are romînul să-și scutească patronul încît legionarul care vrea să-l atingă pe jidanul comunist lovește fără să vrea în fratele său de sînge.

In cazul „Adevărului" și „Dimineții", lumea credea că în sfîrșit jidanul comunist a rămas descoperit și poate fi atacat corp la corp. Intr'adevăr procesul Pauker îi scoasese pe Jidani din fire și în panica și nebunia lașului ei atacară direct lovind în dreapta și stînga. Dar primind cîteva lovituri zdravene fugiră și — scoaseră din hrubele întunecoase ale masoneriei pe Sadoveanu, aruncîndu-l în fața naționaliștilor. Și iată-ne acuma în luptă cu „marele scriitor romîn," pecînd jidanul s'a retras pentru a unelti mai departe împotriva noastră!

Democrația noastră a privit cu nepăsare la această luptă și a fost, fără îndoială, mulțumită că lucrurile s'au liniștit și că, în definitiv, legionarii n'au ieșit biruitori. „Cazul Sadoveanu" se mai discută. La Cernăuți, de pildă, membrii emeritați ai societății studențești „Junimea", deliberează, dacă ar fi bine ca Sadoveanu să fie exclus din rîndurile membrilor onorifici ai

societății — așa cum ar dori-o membrii activi, studenții. Căci, zic unii dintre acești membri emeritați, Sadoveanu e totuș un „mare scriitor". Şi e gras la trup, adăogăm noi; un motiv mai mult ca problema să fie discutată cu chibzuială...

IX.

Democrația, masoneria, comunismul și-au dat mîna pentru a arunca neamul romînesc din făgașul istoriei sale. Marii noștri cărturari cari în tinerețea și anii lor de bărbăție au scris și luptat pentru înfăptuirea idealului național, au răscolit sufletul tineretului, l-au înflăcarat și pregătit pentru jertfa supremă în slujba patriei, — au îmbătrînit și nu mai înțeleg zbuciumul nouilor generații cari simt că lupta hotărîtoare pentru *păstrarea* patriei lărgite se apropie.

Teoreticiani democrați și umanitariști, ambițioși, rîvnind să li se trîmbițe lauda în ziarele scrise de propagandiștii comuniști, rîvnind ca prin francmasonerie să ajungă mari demnitari, otrăvesc sufletul tineretului cu doctrine tendențioase. Timizi și nesiguri de întorsătura ce vor lua evenimentele în viitorul apropiat, mulți dintre intelectualii romîni dela sate și din orașe nu îndrăznesc să-și manifesteze convingerile politice; oscilează între toate partidele și curentele, așa cum s'a întîmplat pretutindeni unde clasa conducătoare, elita intelectuală a unei națiuni a fost roasă și zdruncinată de germenii disoluției.

Dar: înaintează mereu *legionarii!* Nici păianjenișul teoriilor, nici sîsîitul viperelor masonice, nici țipetele demagogilor, și nici urletul democraților masivi, nu vor putea opri înaintarea lor — pe făgașul adînc săpat al istoriei Neamului Romînesc.

Traian Brăileanu.

Deoparte — dar nu cîrtitori

Sunt, din generația noastră, tineri care stau deoparte, cari nu cred cu patimă într'o renaștere a neamului nostru, nu luptă pentru o înălțare a cugetului romînesc de azi. Tineri cari își văd în tihnă de treburi, temperamente „apolitice", cu interese de ocolit, cu situații de urmărit...

Desigur au atîtea motive personale cari îi fac să fie rezervați și prudenți, cu toate că vremurile de azi ale poporului romîn sunt mai presus de interesele personale, cu toate că vremurile de azi cer jertfe — și tocmai din partea celor tineri...

Şi totuşi, din motive unii, alţii din interese personale, atiţia din tinerii de azi stau deoparte. Desigur, sunt liberi s'o facă, — neturburaţi de nimeni, dacă nu sunt de propia lor conştiinţă — dar cu o condiţie: *deoparte — da, cîrtitori însă — nu!*

Căci dintre cei ce stau deoparte, sunt unii cari se cred în drept să judece, să critice, să dea îndrumări. Importanţi cum se cred, ocupaţi cum îi ştim, îi lăsăm să-şi vadă în linişte de interese. Îi lăsăm chiar să privească de sus, pe cei ce-şi „pierd" vremea cu lucruri atît de trecătoare. Nu le va cere nimeni nici sprijin nici consideraţie.

Un singur lucru însă vă cerem: nu cîrtiţi, nu veniţi cu o critică la care nimic nu vă îndreptăţeşte; staţi prudenţi deoparte, dar nu judecaţi ceeace singuri recunoaşteţi că nu e de... temperamentul vostru.

Căci dacă nu-i iertat nimănui să stea deoparte în vreunuri de grea răspîntie ca cele de azi, cu atît mai puţin poate fi îngăduit celor ce-şi fac totuşi acest priviligiu, să cîrtească dela înălţimi de magiştri împotriva sforţărilor — modeste, desigur, dar reale şi pline de obidă — ale celor ce nu cred că trebue să rămînă cu braţele încrucişate în faţa dezastrelor cari ameninţă acest popor.

Mai cu seamă că toţi aceşti prieteni nemulţumiţi judecă faptele şi străduinţele tineretului luptător de azi nu numai cu o asprime la care dragostea lor le-ar da poate dreptul, dar şi cu o totală lipsă de simţ politic şi istoric, şi fără nici o pătrundere psihologică a situaţiilor, — lucruri pe cari cei ce luptă sunt în drept să le ceară. Căci lupta lor se desfăşoară în anumite împrejurări, ca şi împotriva unui anumit material uman. după idei şi programe proprii, dar şi după constrîngeri din afară, cu idealuri, dar şi cu imperative cari nu îngăduesc două soluţii.

Cei ce stau deoparte n'au de unde se cunoască toate acestea, fără îndoială. Dar atunci, mai au ei putinţa să judece drept? Iar întrucît nu depun nicio jertfă, mai au ei căderea să critice?

Se fac greşeli? Poate. Fiţi siguri însă, că o ştiu cei de pe cîmpul de luptă mai bine decît voi.

Vreţi să le fiţi, măcar în felul acesta, de folos? Foarte bine, însă sunteţi în situaţia de a veni întotdeauna cînd e prea tîrziu. In situaţia aceasta, cel mai bun serviciu este t ă c e r e a. Gîndiţi-vă că sunt deajuns canaliile şi trădătorii dinlăuntru, duşmanii şi uneltitorii din afară, nu mai adăogaţi şi voi cîrtiri şi critici atît de uşoare şi comode, cînd sunt făcute din umbră şi adăpost. Gîndiţi-vă că împrăştierea atmosferei false şi nedrepte pe care-o fac părerile voastre,

cere un timp și o energie ce pot fi mai de folos în lupta propriu zisă.

Stăm cu toții sub apăsarea cenzurii și a stării de asediu, ca'n vreme de războiu.

Războiul există cu adevărat: el se dă între luptătorii unor alte orizonturi romînești în lume și profitorii stărilor de azi. In el se zămislește destinul unui neam: în mare, năprasnică furtună.

Iar voi cari priviți din adăposturi, nu simțiți lăuntric o cenzură ce vă înăbușă cuvîntul? Nu vă înfioară gravitatea supremă, nu vă cutremură solemnitatea clipei ursitoare?

Tăcere, Domnilor, tăcere înaltă, ca'n ceas de rugăciune...

D. C. Amzăr.

Tineretul romînesc și munca

Interesează în primul rînd aspectul social și politic al problemei. Vom privi, din acest punct de vedere, munca tuturor claselor sociale, dar mai cu seamă munca clasei conducătoare, manuală sau intelectuală.

Civilizația și cultura unei comunități depind de factori geografici, psihici, etc. In ce privește producerea operei cu valoare istoric-umană, rolul decisiv îl joacă *acțiunea*: în timp de războiu prevalînd *lupta*, în timp de pace *munca*. Ridicarea tuturor statelor s'a făcut prin muncă și mai ales prin munca clasei conducătoare. „De multa muncă a milioanelor de oameni, zice V. Pîrvan, luminează omenirea ca soarele'n amiază".

Oricum, munca e o carte de legitimație, a clasei conducătoare. Dacă nu muncesc conducătorii, dacă clasa conducătoare e parazitară, se distruge întregul capital adunat de istorie. Pentru a nu dispare însăși baza biologică, economică și morală a comunității, e nevoie de o reacțiune care să formeze o nouă elită conducătoare.

Ideologiile contează prin imboldul pe care sunt capabile să-l dea tuturor pentru a munci. Raportul dintre comunități nu e un raport de ideologii, ci un raport de forțe; iar forțele comunităților se sesizează din capacitatea de ordine muncă și acțiune. Pentru orice situație se găsește cel puțin o ideologie. Ideologiile au apărat tendința de-a permanentiza situațiile sociale.

Clasa conducătoare dela noi e, în liniile ei generale, parazitară. Ea nu produce atîta cît consumă, ea nu-și legitimează poziția ei prin muncă, în fața celorlalte clase sociale. Ea însă are nevoie de

justificări teoretice, în fața celor conduși, are nevoie de ideologii. Ca atare ea și-a croit o serie întreagă de formule ca *„democrație"*, *„țărănism"*, *„socialism"*, și chiar *„naționalism"* coordonate toate spiritualității ei: *politicianismul.* Acestea nu sunt propriu zis ideologii, ci numai formule de manevră, ele circulă însă sub această denumire. (Pentru a nu strica uzul le vom păstra numele de „ideologii"). Ceea ce trebuie să conteze pentru noi nu sunt „ideologiile" pe care clasa conducătoare le-ar profesa, ci forța care ea o reprezintă, deci capacitatea de ordine și acțiune. Și deci atunci cînd tineretul țării a răspuns chemării necesare pentru a închega o nouă clasă conducătoare vrednică și capabilă de eforturi, el trebuia să se legitimeze nu printr'o nouă „ideologie", cum au cerut unii ci printr'o capacitate superioară de ordine și muncă. Aceasta a și făcut-o tineretul legionar.

Dar atunci s'ar putea spune: o luptă pe cale ideologică nu mai are nici o importanță. Numai în parte e adevărat. Iată cîteva motive: Ideologiile adevărate, dar chiar și formulele contribuie la dirijarea acțiunii, ajutînd sau slăbind impulsul istoric. Tineretul intelectual în special muncește pe cale intelectuală. Un sistem, aparent logic, cum e socialismul a reușit să cîștige pe cea mai aleasă tinerime a veacului trecut.

O ideologie poate legitima acțiunea unei clase sociale, care primind astfel un impuls nou, poate aduce progres uneori, alteori ea poate trece de limitele armoniei sociale, devenind destructivă. Astfel mai toate formulele — „ideologiile" —, veacului trecut, și parte și prezent, ca liberalismul, țărănismul, comunismul, legitimînd acțiunile unei singure clase sociale, nu odată au călcat limitele armoniei, ducînd la revoluție și războiu civil. Alteori ele s'au modificat într'atît încît nici nu-și mai cunosc originea pentru a nu contrazice armonia socială. Așa s'a întîmplat spre pildă cu laburismul britanic [1]). Naționalismul, ca adevărată ideologie aplicat în statul național, are acest imens avantaj, față de toate celelalte ideologii că dă imbold tuturor claselor sociale la muncă, neputînd eși nici odată din armonia socială, față de comunism spre pildă care e nihilist față de impulsul istoric și față de aspirațiile clasei conducătoare și ale țărănimii, îndemnînd la acțiune cel mult pe muncitori, dar și aceasta cu un scop nu permanent ci imediat și trecător: Cucerirea puterii. Naționalismul e un imbold permanent la ordine, civilizație și cultură,

---

[1]) Vezi explicațiile date de R. Macdonald, broșura „Spre socialism" cap.: Socialismul și partidele politice.

pentru neamul întreg ca unitate față de celelalte neamuri. Internaționalismul comunist — abstracție făcînd de scopul iudaic pe care-l servește — odată cu biruința definitivă pierde stimulentul progresului. Ori ce s'ar spune, neamurile sunt realități mai palpabile decît umanitatea.

Pe cale ideologică deci suntem datori să demonstrăm nihilismul anumitor „ideologii" în fața constructivismului naționalist.

Munca intelectuală are rost în primul stadiu al oricărei munci omenești: organizarea. Ei trebuie să-i urmeze imediat munca fizică. O ideie oricît de bine conturată, n'are valoare dacă nu e expusă prin scris, prin grai, prin alte mijloace, utilității publice. Nu văd rostul ideii pentru idee. Sunt totuși intelectuali în capul cărora circulă sumedenie de teorii, din cari nici ei nici alții nu folosesc nimic, cari nu se pun în aplicație. Sunt savanți profesori de Universitate, cărora din pricina cunoștințelor lor li se încredințează posturi de răspundere în stat, ca să nu facă nimic. Nu se face nici destulă selecțiune a ideilor. In cazul acesta fiecare își poate face interesele pe cale ideologică. Haosul de idei a fost provocat și prin acțiunea conștientă a iudaismului. Oricum, într'un haos ideologic nu se poate numai scris ordonat. Trebuie să dispară acest haos, trebuie fixați cîțiva stîlpi de reper pentru statul național.

II.

Din cele expuse se poate concretiza: justificarea prin muncă e mai importantă decît cea prin teorie. Și vedem azi că toți marii bărbați de stat din Europa începînd cu Mussolini și terminînd cu Stalin se justifică și se legitimează prin rezultatele muncii lor și a clasei lor conducătoare în primul rînd și apoi prin teorii. Supraproducția de teorii are loc numai unde e decadență. Justificarea prin muncă fiind cea mai bună, nici nu se putea ca clasa noastră conducătoare să nu se legitimeze și pe această cale. Deaceea orice guvern a căutat să-și expuie cît mai detailat, opera de construcție, și să ascundă, actualmente prin cenzură și stare de asediu, alte ori altfel, opera de distrucție.

Un lucru e foarte curios: oamenii politici dela noi nu pot realiza nimic, nu pot munci pentru binele țării decît la guvern. Nimeni nu vede realizările partidelor politice din opoziție. Guvernul la rîndul lui, avînd posibilitatea să construiască, are un veșnic ascendent asupra opoziției, pentru a-și justifica continuarea operei de guvernare. Ai impresia că oamenii aceștia cari muncesc numai la guvern in opoziție nici nu mînîncă — fiindcă toată lumea a adop-

tat azi principiul, „cine nu lucrează nici să nu mînînce“ — și deci partidele vin cu atîta mai flămînde la guvern cu cit stau mai mult în opoziție. Cineva ar putea spune, — și noi suntem gata a-l confirma oricînd — că aparatul de stat ar produce singur și fără ajutorul politicianilor, și că fără ajutorul lor el ar produce mai mult. Și pentrucă se vede în curînd și statul romîn va trebui să mulțumească politicianilor săi pentru ajutorul ce i l-au dat pînă acum și să-i concedieze în cel mai cavaleresc mod posibil.

Sunt la noi oameni naivi cari nu înțeleg lupta ce se dă între legionari și politiciani, ca eșiri vehemente uneori, pline de eroism de o parte, pline de ticăloșie de cealaltă parte. Acești oameni pretind tineretului să fie „cuminte“, să fie muncitor și virtuos, într'un cuvînt să fie mai bun decît toți politicienii, și într'o zi se va intîmpla minunea: Politicienii se vor ridica și vor zice: „Domnilor, D-Voastre, sunteți buni, corecți, muncitori și viteji, pe cînd noi suntem răi, am furat țara și am folosit-o în interesul nostru personal, suntem lași, suntem paraziți, poftiți D-V și luați-o în primire servind-o în pace și onor“. Aceasta e mentalitatea multor oameni de bună credință, a funcționarului corect, a omului ce „nu face politică“.

Ei nu! Luptele politice nu sunt atît de simple. In clasificarea politică, mai întîi contează scopul. Dacă lupți pentru neam orice mijloace sunt bune, cu condiția să nu contrazică întru nimic scopul. Aceleași mijloace pot fi condamnabile cînd servești interesul împotriva neamului tău. Nimeni nu trebue să aștepte dela politicieni aprecieri juste pentru tineret. Din contra cînd tineretul va fi corect, i se va obiecta incorectitudine: cînd va fi viteaz i se va obiecta: asasin, cînd va fi legal i se obiecta: anarhist. Am văzut cum a clasat „Dreptatea“ național-țărănistă, expediția legionară din Spania drept sete după asasinate.“ Aceste relații de luptă sunt clasice. Avem doară exemplul lui Christos care era, prezentat de către farisei lui Pilat, mai rău decît un hoț de rînd.

In aceeaș ordine de idei tineretul a fost prezentat ca parazitar. Tineretul nu muncește. Nu se ține de carte. »*Studenții la carte*« au tunat timp de mai bine de 10 ani tocmai aceia ce'n viața lor n'au știut ce-i munca. „Studenții la carte“ au început a acompania și oameni de bună credință dela o vreme, cu toate că toți conducătorii Legiunii au fost și cele mai destoinice elemente și la carte.

Nu negăm că tineretul universitar în majoritatea lui nu se ține de carte. Dar nici într'un caz tineretul ce nu se ține de carte nu poate fi naționalist. Dăm în cele ce urmează citeva date asupra

centrului legionar din Cernăuţi pentru anul şcolar 1935/36 [1]).

Din 96 de studenţi — 75 şi-au dat toate examenele la timp, 23 nu (doi din cauză de boală, cîţiva din motive excepţionale de activitate sau lipsă de taxe, doi nemotivat).

Din 475 examene de prestat
421 „ s'au prestat — 88 %
75 „ nu s'au prestat 12 %

Studenţii legionari cari timp de două sesiuni nemotivat nu-şi dau examele sunt excluşi din Legiune. Anul acesta doi studenţi au fost excluşi din C.S.L. Cernăuţi din această pricină. 88 % din legionari şi-au prestat toate examenele la timp. Dar e ştiut că în total nici 50 % din studenţi nu-şi dau examenele. Cu ce se ocupă aceşti oameni? Cu chefuri? Cu jocul de cărţi? „Culturalizează massele?" Aceasta e partea de tineret care a crescut în spiritualitatea parazitară a politicianismului, cari mai tirziu vor avea de obiectat tineretului legionar: „Studenţii la carte". Trebuie găsit mijlocul ca şi acest tineret să fie pus la muncă.

„Studenţii la carte", nu e un îndemn la muncă, adresat tineretului naţionalist, care pe lîngă lupta pentru apărarea neamului mai e şi pilduitor de muncitor, pentru ridicarea lui. Dacă ar fi aşa tineretul partidelor politice ar trebui să fie format din cei mai merituoşi studenţi. Dacă ar fi aşa, studenţilor naţionalişti cari fac „greşeli" nu li s'ar lua dreptul de-a munci, ridicîndu-li-se seziunile de examene. Dacă vrei să-l îndrepţi pe cineva îi iei dreptul la muncă?

In Legiune selecţiunea se face prin corectitudine, capacitate de luptă şi muncă, nu tot acesta e cazul în partidele politice. „Studenţii la carte" e numai o formulă politică a clasei conducătoare, pentru a ponegri cartea de legitimaţie a tineretului legionar în faţa ţării. Studenţii legionari cari sunt primii şi la luptă şi la carte vor trebui să aplice această formulă studenţilor „democraţi", blochişti sau cum se mai numesc.

Politicianii au grijă ca ţara să-şi deie seama că dacă cumva tineretul acesta legionar, de „asasini" şi „pierde-vară", ar cuceri puterea politică, ar fi vai şi amar de ţară. Aşa că mai bine să rămîie politicienii la putere, cari fură ei ce fură, dar tot mai rămîne cîte ceva. Iar dacă ţara va obiecta: avem nevoie de cinste şi corectitudine, cum cer legionarii, politicienii vor răspunde: vom pune

[1]) Nu se iau în considerare simpatizanţii neînscrişi în cuiburi cu activitate regulată, nici teologii cari nu petrec tot timpul numai în Cernăuţi, dar îşi dau toate examenele la timp.

în program acest punct: „se vor face o serie de *legi*, pentru a garanta cinstea şi corectitudinea." Se va zice: toată lumea trebuie să muncească cum muncesc legionarii, se vor face legi prin care tot tineretul să fie în tabere de muncă. Munca doară e un apanagiu al tineretului. Tineretul vrea „expansiune", vrea muncă, vrea „plasarea energiei".

Să fie deci pus la muncă sub „controlul statului", adică al politicianilor. Tineretul trebuie scos din mîna „anarhiştilor." Tineretul vrea rezolvirea problemei evreeşti, foarte bine, facem noi politicianii legi şi pentru asta. Totul se soluţionează prin *legi*. De sigur însă faza aceasta a apărării parazitismului prin legi, e de natură spirituală şi numai transitorie; nu e exclus să urmeze momente critice de constrîngere fizică. Ultimul atac ar putea să-l dea chiar politicienii „naţionalişti". Se va zice: Ce vreau legionarii aceştia, avem doar acelaş „program" ca şi ei, aceeaş doctrină?

„Bătălia cea mare ce se pregăteşte e a taberilor de muncă obligatorie." Tineretul, se speră, va fi astfel scos din politică.

La prima vedere a tuturor acestor manevre, se observa că politicienii se retrag. Retragerea nu e strategică cum îşi închipuie ei, ci forţată. Ea se face în desordine, dar şi cu greşeli de neiertat, pentru ţară. Vom da numai două pilde:

Mai dăunăzi cîţiva miniştri s'au grăbit să declare că au descoperit formula magică pentru soluţionarea problemelor tineretului. Toată anarhia ar proveni din lipsa de muncă şi de plasament pentru tineretul intelectual. Tineretul trebue deci plasat şi satisfăcut în pretenţiile lui de viaţă materială. Iată formula pentru soluţionarea acestei probleme: Se va face o *statistică* a şomerilor intelectuali, şi eventual o lege. (In realitate problema e mai adîncă: din aceşti şomeri partidul care va fi la guvern va putea probabil culege ceva). Această manie a politicianismului de-a rezolva totul prin statistici şi eventual legi, se observă şi'n ştiinţa politicianistă şi'n alte domenii. Nu negăm valoarea statisticelor şi a legilor (avem cele mai perfecte legi), dar numai ele singure nu rezolvă nimic.

Al doilea caz: De-o bucată de vreme, circulă prin ţară filme comuniste. Subiecte frumoase de propagandă şi interesante tocmai din punctul de vedere ce-l discutăm aci. Diferite realizări, pretutindeni muncă şi camaraderie. Sunt fraţi şi tovarăşi eschimosul şi evreul şi rusul. Sunt toţi muncitori şi viteji, toţi se bucură în aceeaş măsură de binefacerile civilizaţiei. Inţelegem felul pe care-l depune clasa conducătoare pentru creşterea într'un anumit tîlc a tineretului, dar la atîta inconştienţă nu ne-am aşteptat. Şi aci e nevoie de o preci-

zare. Şi tineretul legionar munceşte şi luptă neasemănat mai eroic decît tineretul comunist. Dar dacă ar încerca cineva să filmeze măreţia unei tabere de muncă legionare, camaraderia tuturor claselor sociale, nu numai a muncitorilor, cu siguranţă că filmul ar fi cenzurat. Reţeta pe care ne-o dau filmele ruseşti nu e admisă, nu pentrucă ni se arată cum se munceşte şi ni se înfăţişează aspecte morale, ci pentrucă dincolo de ele e dominaţia iudaică, e distrugerea neamului romînesc, e însaşi distrugerea istoriei omeneşti, a culturii, a religiei, a tot ce-am avut pînă acum. Ni se prezintă un mormînt frumos văruit. Am arătat şi superioritatea situaţiei muncii în naţionalism faţă de comunism. Oricine are dreptul să se realizeze prin muncă. Dar dincolo de muncă, de realizare la adîncimi mai mari e neamul, e Dumnezeu.

Tineretul romînesc e muncitor, nu pentrucă e tineret şi e expansiv. Nu pentrucă n'are ce face cu energia. Munca e numai mijloc prin care ne facem datoria faţă de noi înşine, faţă de neam şi faţă de Dumnezeu.

Munca pentru tineretul romînesc nu e un scop, cum îşi închipuie politicienii. In comunism munca e aproape scop, căci nu există „neam" şi „Dumnezeu." Pentru politicieni munca e o înjosire.

Tineretul romînesc nu-va munci pentru a munci!

Nu va munci pentru orice!

El îşi va cuceri cu forţa, de va fi nevoie, şi prin orice mijloace, dreptul de-a munci pentru neam şi Dumnezeu.

George Macrin.

REVISTA CĂRŢILOR.

Emilian Vasilescu, *Interpretarea sociologică a religiei şi moralei. Şcoala sociologică franceză.* Studiu critic, cu o prefaţă de *Gaston Richard.* Bucureşti, „Cugetarea", 1936, pg. 176, — 80 lei. — Autorul a adunat şi sintetizat cu spirit pătrunzător toate obiecţiunile juste ce au fost aduse „sociologismului" durkheimian faţă de pretenţia sa de a explica fenomenul religios şi moral numai in temeiul unei doctrine pozitiviste lipsită de critrică. Se ştie că în Franţa această doctrină a servit pentru a da *laicizării* şcoalelor o puternică fundamentare teoretică. Autorul arată că şi la noi, prin introducerea sociologiei în învăţămîntul superior şi secundar, încep să se desprindă tendinţe asemănătoare şi să se strecoare concepţia sociologistă a şcoalei lui Durkheim în interpretarea religiei şi moralei. Astfel că „este probabil că vom avea să refacem pe cont propriu şi fără motive bine întemeiate, nefericita experienţă de aiurea, unde

considerațiuni speciale de ordin istoric, politic și social au dus la separația și chiar la dușmănia dintre biserică și stat, dintre morala religioasă a bisericii și morala laică a statului". D-l *Gaston Richard*, în Prefața sa, numește lucrarea d-lui Vasilescu „o critică solidă și imparțială făcută unor concepții și metode cari scad creditul sociologiei franceze". D-sa accentuează că „doctrina de care Emile Durkheim între cei morți și d-l Marcel Mauss între cei vii și-au legat numele n'are nimic specific francez". Toată lupta d-lui G. Richard în primul rînd a fost și este îndreptată împotriva pretenției școalei lui Durkheim de a se numi „școala sociologică franceză". Ne-ar fi plăcut, dacă d-l Vasilescu n'ar fi cedat acestei pretenții a durkheimienilor nici în subtitlul studiului său nici în cursul expunerilor. Am mai fi dorit ca d-sa, amintind de primejdiile sociologismului durkheimian pentru noi, să fi amintit că reacțiunea, chiar în sfera sociologiei teoretice, este și la noi destul de puternică, chiar subt influența „școalei sociologice adevărat franceze", al cărei conducător este fără îndoială d-l *Gaston Richard*. Nu împărtășim nicidecum părerea autorului că sociologia a fost introdusă în învățămîntul nostru prea de vreme, „înainte ca această știință să-și fi precizat metodele, să-și fi delimitat obiectul, etc.". Dar de unde scoate autorul obiecțiunile cele mai hotărîtoare împotriva doctrinei durkheimiene, dacă nu din studii de sociologie științifică și obiectivă? Sociologia este o știință bine întemeiată. Ca atare ea nu poate intra în conflict cu teologia și se va uni totdeauna cu ea pentru a respinge încercarea unor pseudo-sociologi de a depăși sfera cercetărilor obiective.

P. Andrei, *Sociologie Generală*. Craiova, Scrisul Romînesc, 1936. — 590 pg. — Lei 180. — Am formulat, în N-rul de față al revistei, unele obiecțiuni privind *Introducerea*. Vom studia lucrarea d-lui Andrei cu atenție, mai ales că autorul, care utilizează un material bibliografic extraordinar de bogat, din toate țările și continentele, nici nu amintește de lucrările subsemnatului: „Sociologia Generală" și „Politica", iar din „Introducerea în Sociologie" citează un singur loc rupt din context care nu poate reda, *în acest fel*, concepția noastră despre „rolul individului". Nu e vorba aici de supărare personală, ci de progresul sociologiei romînești care nu se poate înfăptui decît printr'o colaborare, fi și subt formă de luptă, de polemică. Mai apoi, „Sociologia Generală" a noastră fiind epuizată și cum la o nouă ediție nici nu putem nădăjdui în timp apropiat, cartea d-lui Andrei va servi studenților prin mulți ani pentru pregătirea lor în această specialitate. Este deci datoria noastră să ne spunem cu toată obiectivitatea dar și cu toată sinceritatea părerea noastră asupra ei.

Alexandru Olteanu, Contele Ștefan Tisza și chestiunea romînească. Arad, 1936. (Biblioteca arhivei antirevizioniste „Piatră de Hotar", No. 2), pg. 30. Studiul d-lui Olteanu e o prețioasă contribuție la lămurirea problemei maghiare, arătînd că vecinii noștri apusenii au avut totdeauna tendința de a suprima naționalitățile pentru a întemeia un „Stat *național*" maghiar. Ștefan Tisza n'a avut altă po-

litică, iar interpretarea tendenţioasă a publiciştilor unguri de după războiu îşi găseşte desminţirea prin fapte — după cum arată limpede autorul broşurii de faţă.

Vasile Plăvan, *Boabe de lacrimi*. Cernăuţi, 1936, pg. 88 (în 16°), Lei 40. — „Am făcut, zice autorul, mănunchi din cîteva fire culese pe postata unde au putut răsări în urma muncii mele de redactor şi după moartea regretatului ziarist Petre Cârsteanu, de primredactor la ziarul „Glasul Bucovinei", în serviciul căruia am robotit 13 ani, cei mai preţioşi din viaţa mea". Schiţe, amintiri — cari se citesc cu plăcere şi emoţie.

E. Ar. Zaharia, *Marathon*. Bucureşti [s. a.], 88 pg. Un frumos volum de poezii, pentru care redacţia îi mulţumeşte autorului.

REVISTA REVISTELOR.

Iconar, II, 4, (Decemvrie 1936). *Vasile Posteuca*, în primul articol „Sub cerul destinelor romîneşti", arată semnificaţia plecării legionarilor în Spania. O zguduitoare evocare a zbuciumului legionar de *Mircea Streinul* „Răsună pămîntul legionar". Cronici şi Insemnări, ca totdeauna variate, bogate şi bine scrise.

Ţara Şipeniţului, Redacţia Stăuceni-Cernăuţi. Primredactor: *Pompei Atanasiu*. An. I, No. 3. — Colaborează la acest număr: Tr. Brăileanu, Vlad Bănăţeanu, C. Loghin, Radu Gyr, Aurel Marin, Yvonne Rossignon, Mircea Streinul, Paul I. Patraşcu, Pompei Atanasiu.

Gînd romînesc. Red. Cluj, Calea Moţilor 76, An. IV, Decemvrie 1936. La Cronici: o temeinică dare de seamă despre Cartea Căpitanului, de *Traian Herseni*.

Arhiva pentru ştiinţa şi reforma socială, Anul XIII-1936 ne dă sub titlul *Mélanges D. Gusti*, XXV ans. d'enseignement universitaire (1910—1935) primul volum dedicat directorului Arhivei; în acest volum se publică contribuţiile sociologilor străini şi ale citorva romîni, colaboratori ai Arhivei, cari scriu sau în limba germană sau în cea franceză. Intîlnim numele d-lor: Antony Babel, Heinz Beutler, C. Bouglé, E. Dupreel, Charles A. Ellwood, Hans Freyer, W. Malgaud, René Maunier, Gaston Richard, Werner Sombart, L. von Wiese etc. Volumul are 509 pagini. Volumul II, cu contribuţii scrise în romîneşte încă nu-l avem. Cele două volume i-au fost predate d-lui Gusti în mod solemn de prietenii săi în ziua de 10 Ianuarie. Pentru sociologia romînească aceste publicaţii reprezintă o reală îmbogăţire.

Revue Internationale de Sociologie. An. 44, No. XI—XII (Noemvrie—Decemvrie 1936). Articole: *Benoy Kumar Sarkar*, La sociographie hindoue aux débuts du capitalisme moderne; *Dr. E. Diaconide*, Du droit de punir; *André Joussain*, Le changement

dn seus des mots dans les crises sociales. — La Note și Discuții: *Gaston Richard*, Publications de la conciliation internationale; *Achille Ouy*, La maison de l'Enfant, d'après M-me M. Laby-Hollebecque.

Asupra studiului d-lui Joussain vom reveni în N-rul viitor.

Traian Brăileanu.

Am mai primit la redacție:

Analele Dobrogei, Director: C. Brătescu, Cernăuți. ■ *Orientări noi*, An. 1, No. 1, sub conducerea unui grup de învățători. Red. Comuna Comănești, Jud. Suceava. ■ *Revista Asociației corpului didactic medico-pedagogic* din România. Red. Dimitrie D. Scorpan, Cernăuți. ■ *Avînturi culturale*, An. I, No. 1, Bîrlad, B-dul Gh. Palade 2. ■ *Buletinul O.E.T.R.* Nrele 4—6, 7—9. ■ *Veritas*, București. ■ *Libertatea*, București, Calea Victoriei 63. ■ *Legionarii*, Bazargic, str. Vasile Alexandri 34. ■ *Ogorul*, București, str. Brezoianu 3. ■ *Cuvîntul Argeșului*, Pitești. ■ *Deșteptarea Romîniei*, Ploești str. Regele Carol II, No. 1. ■ *Opinia Bucureșteană*, București, str. V. Gherghel 9. ■ *Chemarea* Iași. ■ *Macedonia*, București. ■ *Ideea Națională*, Buzău. ■ *Cuvîntul Satelor*, Lugoj și Timișoara. ■ *Cuget Moldovenesc*, Bălți. ■ *Scînteia*, Gherla, jud. Someș. ■ *Credința*, Cernăuți. ■ *Iubiți Biserica*, Sf. Mănăstire Slatina. ■ *Isvorul Tămăduirii*, Huși. ■ *Voința Școalei*, Cernăuți. ■ *Pagini Literare*, Turda. ■ *Freamătul Literar*, Siret. ■ *Curierul Liceului Sfții Petru și Pavel*, Ploești.